

Izhaja vsaki četrtek ob 3. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.60. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 5 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kattiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v. Oglasi in poslanice se računajo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XX. letnik.

V Gorici, 10. oktobra 1912.

41. številka.

Ena misel o Jugoslaviji.

(Objavljamo kot mnenje našega dopisnika.)

Vprašanje o Jugoslaviji je stopilo v ospredje. Kar čez noč je oživilo veliko dejstvo, da biva od Adrijanskega do Črnega morja pravzaprav en narod — Slovenci, Hrvatje, Srbi, Bulgari, Makedonci, ki govore en jezik.

Ko bi imeli toliko pametnih mož, kolikor je bilo v teh dneh v liberalnih jugoslovanskih časopisih praznih besed — ali pri »Edinosti« s o l z, bi bilo jugoslovansko vprašanje kmalu rešeno. Tako pa je po mnenju pisca teh vrstic liberalna politika glede Jugoslovenije jalova. Jugoslovani hodijo le v žrjavico po kostanj za druge.

Kako sodimo o Jugoslaviji? Da bi se združili vsi Jugoslovani v eno politično s a m o s t o j n o državo, kakor sanjarijo nekateri, je popolnoma izključeno. Bodimo trezni in ne zgublajmo o tem besed. Tudi drugo vprašanje, kako politično združiti Jugoslovane **potom trijalizma pod habsburškim žezlom**, je zelo težavno. To je za nas prelep ideal, po katerem hrepenimo. Le z največjo težavo pa bi se dal ta ideal v polnem obsegu vresničiti. Kdo si more le misliti, da bodo kdaj celovški, mariborski, tržaški Slovenci itd. politično združeni v jugoslovanskem kraljestvu?! Koliko težav bi bilo treba tu premagati?!

Vprašanje je, kaj naj storimo Slovenci, da bolj koristimo jugoslovanski ideji? Katera pot je boljše: Ali pot visoke politike ali pot praktične politike potom gospodarskega in kulturnega dela? Očividno poslednja! To pot vodi S. L. S. Delati moramo pred vsem na to, **da vstvarimo združeno Jugoslavijo na gospodarskem in kulturnem polju.** Tu imamo odprto polje. Apostoli — dvajsteri ribiči so s kulturnim delom premagali diplomacijo celega sveta, premenili vso politiko in združili krščanske narode.

Misel pisca teh vrstic je, da ne razburjajmo diplomatov ampak rajši delajmo na gospodarskem in kulturnem polju: To polje je še povsem neobdelano. Kak stik imamo Slovenci v kulturnem in gospodarskem ozirju s Hrvati, Srbi, Bulgari in Makedonci? Kdo pozna njih kulturno in gospodarsko delovanje? Kdaj smo se za to vsestranski zanimali? In vendar so naši bratje po krvi in po jeziku! V tem se moramo najprej poboljšati.

Po našem mnenju je tiho delovanje »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«, ki vzdržuje katoliške misijone v Bulgariji in Makedoniji, več dosegle za Jugoslavijo ko vse visokoleteče fraze naših liberalnih časopisov; naš »Šolski Dom«, naše slovenske šole v Trstu in drugod ob mejah so več storili za moč in okrepitev Jugoslavije, ko vsa visoka politika in rešitev k o l o s k e g a v p r a š a n j a v slovenskih delih bi bila bolj

odločilna ko vsaka politična zmaga. Tu gospodje, je dela za cela stoletja!

Ali naj opustimo politiko? Ne! S politiko se moramo sicer baviti, toda s praktično politiko, z gospodarskim in kulturnim delom! Kam vede pustolovska politika, kaže dovolj jasno Hrvatska. Naša naloga bodi, da stremimo po složni in edine Jugoslaviji v gospodarskem in kulturnem pogledu. Vstvarimo kulturno edin narod od Adrijanskega do Črnega morja! V tem je podlaga za rešitev jugoslovanskega vprašanja.

Razna vprašanja.

Kamor pogledamo, povsod najdemo vprašanja in sicer nerešena. Ne, kakor da bi ne imeli odgovorov, teh je še preveč, ali to je križ, da kljub vsem modrijanom, kljub vsem odgovorom vendarle ostanemo ravno tam, kakor, če bi nobenega odgovora ne bilo, izkušnja namreč uči, da niso vsi odgovori vredni počenega groša.

Katera državna oblika bi bila najboljša? Eni pravijo, da samovlada (monarhija), torej cesarstvo, kraljestvo, kneževina — po velikosti, drugi pravijo tudi samovlada, ali ublažena z ustavo, da ima tudi ljudstvo po svojih poslancih besedo pri zakonodaji, tretji se pa vedno puntajo in bi hoteli vse samovlade spremeniti v ljudovlade (republike), kjer bi ljudstvo samo ukazovalo in si predsednika volilo, kakor župana, a vsem tudi ljudovlada ni dovolj svobodnimiselnja in še v teh najdemo, da pokajo bombe in bi sploh nekateri hoteli, da bi prav nikake vlade ne bilo. Kedo ima prav? Vse so že preskušali. V starejih časih so bile samovlade, prave zadovoljnosti ni bilo — samovlade so ali ublažili z ustavo, toda miru in sreče le še ni — drugod so vladarje kar s puntom odstranili in vpeljali ljudovlado, a pogostoma se praskajo, prišli so iz dežja pod kap in vprašanje ostane nerešeno, kaj je boljše eno, ali drugo.

Posebno straši dandanes s o c i j a l n o vprašanje. Kako vrediti, da bi vsak imel svoj kos kruha. Eni so bogati, drugi siromaki — zdravnikov je dovolj, ki predlagajo in ponujajo svoje predloge, eni kar naravnost socializem, drugi bolj zmerni bi vsled modrih postav hoteli zabraniti preveliko nabiranje bogastva pri enih in obubožanje drugih — toda gotov sem, da ne doživimo modrijana, ki bi dal odgovor na to vprašanje, odgovor, ki bi res zadevo rešil.

Imamo tudi žensko vprašanje. Turki pravijo še vedno, da ženska nima niti duše ne, da je le tako nekaka živalica, katerih si nakupi za kratek čas, kolikor mu denarnica pripusti. Pri nas so že na boljsem, dušo imajo in tudi po večem vse pravice, kakor moški. Na Angleškem, tam pa zahtevajo z vso silo, razbijajo šipe, tepejo se s policijo, da bi dobile čisto vse pravice, kakor mož-

je, biti hočejo tudi poslanice, županice in sploh čisto vse, kar lahko moški postane. Vendar, kakor so nekatere hude, da bi postale tudi vojaki — zato se pa nikjer ne potegujejo, dasi bi moški pred marsikatero gotovo bežali. Toda in tu in tam in na Turškem in pri nas in na Angleškem, tudi, ako bi vse dosegle, kar iščejo, vendar vem, da bi bili prepri doma še vedno in potem ravno tako, kakor dosedaj.

Narodno vprašanje tudi straši. Rešuje ga mnóg, rešil ga ni še nihče v splošno zadovoljnost. Kar bi bilo enemu prav, je pa drugemu zoperno, vsem ni mogoče ustreči!

Ako bi čitali kje, da je vstal učenjak, spisal knjigo, modro, učeno, v kateri so rešena vsa omenjena in še druga vprašanja in sicer tako, da res vsem ustreže, da primaša njegova rešitev vsem srečo, nobenemu krivice — rešeno bi bilo vprašanje glede oblike države, socialno, žensko, narodno, šolsko itd. — ako bi se skazalo, da je resnično v splošno zadovoljnost razrešil vse te vogle — oh! to bi bilo pisanja, slavo, spevov, samo o tem bi se govorilo, pisalo, slavnosti bi mu prirejali in kapitalisti in socialisti, moški in ženske, Slovenci in Nemci, dotični bi pač postal na enkrat najslavniji mož celega sveta, dobil bi nagrado za pomirjevanje (Nobel-ova se mi zdi, da se imenuje) v Parizu bi ga takoj postavili med »neumrjočca« — vseh slavnosti si niti predstavljati ne moremo.

In vendar — saj imamo že rešitev vseh teh vprašanj! Tako rešitev, ki bi vsem koristila, vse istočasno osrečila, nikomur ne dela nikake krivice, vsem bi prinesla vse pravice — in svet išče in išče rešitve modernih zagonetk, noče pa videti krščanstva, ki je vsa sedanja in še tudi bodoča vprašanja popolnoma rešilo.

Brez krščanstva postane samovlada — krutost, ljudovlada — zatiranje manjšine. Socialno življenje bi bil in je večer boj, vsa vprašanja provzročajo prepire, sovraštva, preganjanje — ako je pa s krščanstvom prepojena, postane vsaka državna oblika dobra in srečonosna. Krščanski samovladar bo skrbel za svoje ljudstvo, krščanski poslanci, ali predsednik ljudovlade in tudi, ako bi res nobene vlade ne bilo, pa bi vsi ljudje krščansko živeli — za vse bi bilo prav!

Naj le bo kapital, če tudi ves samo v nekaterih rokah, ako so te roke krščanske, za vse ljudi bo izvrstno preskrbljeno — celo sužnost ne bo več strašna, niti neprijetna ne, ako je gospodar krščanski človek, poln ljubezni do bližnjega. In možem in ženam bi se dobro godilo, ako bi vsi bili vestni kristijani in narodi, ki so ali v večini, ali v manjšini, nihče bi se ne mogel naž krivico pritoževati, ker bi je nihče ne delal. —

Krščanstvo ima kaka puhla glava za »premagano stališče«. — Brez krščanske misli ni rešitve nobenega naših modernih, perečih vprašanj — krščanstvo samo jih pa reši vse h kratu v splošno zadovoljnost. Kedor hoče koristiti sebi in drugim, na noge, dopovejmo svetu, pokažimo, kje je rešitev in na delo vsak, kjer in kolikor more, da se bo svet zopet pokristijanil!

Slomškova slavnost v Mirnu.

Minulo nedeljo je bila v Mirnu velika Slomškova slavnost, kate-re se je udeležilo veliko število ljudi iz Mirna in iz bližnje in daljne okolice. Popoldne po blagoslovu so »Orli« telovadili, svirala je »orlovska« godba iz Šmarij, nakar se je ljudstvo vsled slabega vremena zbralo v dvorani »Društvenega Doma«, kjer so se vrstili razni govori. Govoril je tudi državni poslanec prebl. g. Jos. Fon potem, ko je domači župnik preč. g. Ivan Rojec pozdravil navzočo množico in izrazil svoje veselje, da je prišel tudi poslanec Fon med svoje volilce, ter rekel, da si poslanci pridobe pri ljudstvu zaupanje, ako gredo med nje.

Poslanec Fon je rekel, da je rad prišel v Miren in da je svojim volilcem vedno na razpolago. Sporočijo naj mu, da želijo imeti shod, in on jim radevolje vstreže.

Slovenci hočemo napredovati.

Govoril je o slovenskem narodu in njega napredovanju. Rekel je, da se je v zadnjem času oglasil v Gorici liberalni profesor, ki je pridigal, da se Slovenci krčimo. Razumelo se ga je tako, češ, ne mine dolgo let, ko se bo pokazalo, da prebiva le še en Slovenec na Slovenskem. Mi pa smo drugačnega mnenja kakor ta-le gospod. Sicer je res, da je zadnje ljudsko štetje pokazalo, da Slovenci nazadujemo, a pomisliti moramo, da so to ljudsko štetje izvršili naši najhujši narodni nasprotniki, ki so naše število skrčili kolikor so le mogli in hoteli.

Slovenci v Gorici in v Trstu.

Da je res to, pokazalo je zadnje ljudsko štetje tudi pri nas v Gorici. Goriški magistratovci so nas našteji okoli 5 tisoč in pol. Nam pa, ki se dobro poznamo, se je zdelo, da vsekako nas mora biti nekoliko več. Zato pa se je osnoval narodni odbor vseh v Gorici prebivajočih Slovencev, in temu odboru se je posrečilo, da smo pri vladi izposlovali revizijo ljudskega štetja. In kaj je pokazala revizija? Pokazala je, da v Gorici ne prebiva le 5 tisoč in pol Slovencev, ampak skoro 10.000. Pri tem pa moramo pomisliti, da je to ljudsko štetje izvedla vlada. Ako pa bi sami Slovenci izvedli ljudsko štetje v Gorici, bi na-

šteli gotovo do 12.000 Slovencev in okoli 14.000 Lahov. Danes lahko rečemo, da Lahi so v Gorici v manjšini, kajti združeni Slovenci z Nemci tvorimo večino. — Enako je bilo v Trstu. Laški tržaški magistratovci so se šteli, da prebiva v Trstu le 35.000 Slovencev. Tržaški Slovenci pa, ki se med seboj tudi dobro poznajo, so vedeli, da jih mora biti več. Zato so dosegli pri vladi, da je tudi za Trst odredila revizijo ljudskega štetja. In ta revizija je dognala, da v Trstu ne prebiva samo 35.000 Slovencev, ampak 56.000. Da pa je v Trstu še nekaj tisoč Slovencev, katerih ni mogla dognati revizija, se ob sebi razume. Danes trdimo, da je Trst naša največja slovenska mesto. — In tako so nas tajili povsod, kjer so naš šteli naši nasprotniki. Slovenci hočemo napredovati in ne nazadovati, pa naj reče liberalni profesor kar hoče, in ako bi Slovenci izvedli ljudsko štetje bi dokazalo, da se naše število ne krči, ampak da se množimo.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Pred mnogimi leti se je ustanovila na Slovenskem šolska družba, ki si je nadela lepo ime »Družba sv. Cirila in Metoda«. Namen te družbe je bil: Ustanavljati in vzdrževati slovenske šole v narodno-ogroženih krajih. Mnogo let je vladalo v tej družbi najlepše sporazumljenje. A liberalnim petelinom to ni bilo po volji. Zanesli so tudi v to šolsko družbo zdražbarstvo, in na znanem obnem zboru v Boh. Bistrici so pahnili iz odbora skoro vse naše pristaše, češ, vas ne rabimo več. Ker je torej s tem korakom prešla družba sv. Cirila in Metoda v liberalne roke, so bili siljeni naši somišljeniki ustanoviti drugo obrambno društvo, ki si je nadelo ime

»Slovenska Straža«.

Namen »Slovenske Straže« je v prvi vrsti ta, da ustanavlja in vzdržuje ob slovenski meji otroške vrtce in ljudske šole. Tako je »Slovenska Straža« tudi pri nas na Goriškem in sicer v Podgori ustanovila otroški vrtec, v zadnji odborovi seji se je sklenilo ustanoviti tudi v Ločniku slovenski otroški vrtec. Sedaj se vrše pogajanja in pogovori, da bi se tudi v Tržiču ustanovil otroški vrtec in tudi dvorazredna slovenska ljudska šola.

»Šolski Dom«.

A poleg »Slovenske Straže« imamo goriški Slovenci še drugo šolsko društvo, ki nam je rešilo našo Gorico potujčevanja, in to društvo je društvo »Šolski Dom«. Koliko tisoč in tisoč otrok je to društvo ohranilo slovenskemu narodu, in smelo trdim, da če bi »Šolskega Doma« ne bilo, bi zadnje ljudsko štetje pokazalo, da biva v Gorici le nekaj Slovencev. 1600 otrok obiskuje zavode »Šolskega Doma«, 1600

otrok, bi se le v enem letu potopilo v laškem morju, če bi »Šolskega Doma« ne bilo. In kdo je bil ustanovitelj »Šolskega Doma«, kdo preporoditelj goriškega slovenstva? To je voditelj naše goriške »Slovenske Ljudske Stranke«, ki se neumorno žrtvuje za dobrobit slovenskega ljudstva, to je dr. Anton Gregorčič. (Navdušeni živio klici in viharno ploskanje.) Podpirati moramo torej naš »Šolski Dom«, zanj se moramo žrtvovati in delati, da tako pomoremo slovenstvu Gorice do boljše prihodnosti. »Šolski Dom« in »Slovensko Stražo« moramo podpirati. Ve mladence bi lahko tudi kaj naredile za »Šolski Dom« in za »Slovensko Stražo«. Meni se zdijo mnogokrat predolgi ženski »flokli« potrata. In kaj bi bilo, ako bi ta denar darovale »Šolskemu Domu« in »Slovenski Straži«. Enako vi mladenci in možje bi lahko kaj darovali za slovensko šolstvo v naši deželi, če bi n. pr. vsak mesec le šest vinarjev manj popili ali par cigaret manj pokadili in bi ta denar darovali »Šolskemu Domu« in »Slovenski Straži«. Skrbeti moramo torej za narodno izobrazbo in da utrdimo naše narodno ogrožene kraje.

Vojska na Balkanu.

Pri tej priliki se moramo spomniti tudi sedanjih dogodkov na Balkanu. Že stoletja ječijo tam doli v Makedoniji stotisoči kristjanov pod turškim tiranstvom. Sedaj pa se zdi, da je prišel čas, da se bo s Turkom obračunalo. Dolgo vrsto let je Turek obljuboval evropskim velevlastim, da bo izvedel obvezne reforme v kristjanskih pokrajinah. Nam je želeli, da bi se naši bratje balkanski Slovani rešili turškega jarma. Neka velevlast je svetovala Turčiji, naj izvede reforme v Makedoniji in v Albaniji na način, kakor je to storila Avstrija pri slovanskih narodnostih. Meni se zdi, da se bodo balkanski slovanski narodi lepo zahvalili za tako rešitev tega vprašanja. Kajti mi vemo, kako je Avstrija rešila pri nas narodno vprašanje. Slovani smo v Avstriji v večini, a kaj imamo od tega?

Gosp. poslanec je zaključil svoj govor in žel obilo pohvale.

Slomšek.

Preč. g. župnik I. Rojec je potem govoril obširno o nepozabnem škofu Martinu Slomškem. Opisal je njegov životopis, njegovo delovanje med ljudstvom in navedel njegove nevenljive zasluge za probujanje slovenstva na krščanski podlagi. Zaključil je: Dal nam Bog še mnogo, mnogo takih mož, ki bi delovali v probujanje slovenstva na krščanski podlagi. Slomšek je umrl, a njegov duh veje med nami in bo vel še nedogledne čase. Ohranimo mu blag spomin! (Navdušeno odobravanje.)

S tem je bilo zborovanje končano.

Slopa, dežel. šolsk. nad. Kauerja, nadzornika dr. Pavlina, potem dr. Primožiča z Dunaja in še mnogo mnogo drugih ličnosti. Kmalu po 9¹/₂ se je začelo slovesno blagoslovljenje, katero je opravil prevzvišeni knezonadškof dr. Frančišek Borgia Sedej ob asistenci mons. Lukežiča in Trevisana.

Ogledovanje palače.

Mnogoštevilni gostje so si med tem časom ogledovali monumentalno zgradbo ter občudovali njeno mojstersko dovršitev. Omenimo naj, da ima cela zgradba centralno kurjavo in svojo elektrarno, kakor tudi lasten vodovod. Spodaj se razprostira 100 metrov dolg raven hodnik, ki vodi v najraznovrstnejše oddelke, v oddelke za elektrarno, kurjavo, v razne shrambe itd. V prvem in drugem nadstropju se nahajajo krasne šolske dvorane, jedilnice, spalnice, uzorna kuhinja, umetna pralnica, likalnica, sušilnica itd., vse preskrbljeno z najmodernejšimi stroji in napravami. Pri celi sestavi tega velikanskega projekta in notranje uredbe je sodelovalo mnogo tehničnih učenjakov, ker vse je tako urejeno, da vlada v njem najlepša harmonija. Le kdor je videl to zgradbo od znotraj more soditi, kako je dandanes tehnika napredovala. Velikanske cevi se vlečejo pod stropi vseh hodnikov, ki vodijo v vsa nadstropja; ena cev za gorko vodo, ena za mrzlo, ena za kurjavo itd. V prvem nadstropju se nahaja krasna prostorna cerkev, ki ima prostora za 500–600 oseb, lep kor in moderno slikarjvo. Spodaj pa se nahaja velika gledališka dvorana, sredi katere ste postavljeni dve vrsti krasnih stebrov. Gori visoko v stolpu pa se nahaja obširn rezervoar, napolnjen z vodo, okoli 1000 hektolitrov, ki vodi potem po nastavljenih ceveh vodo v vse oddelke kolosalne zgradbe. Raz stolpa je krasen razgled po lepem vrtu, ki se razprostira okoli zavoda. Daleč na okoli pa se nudi človeku rajsko lep razgled po celi goriški okolici. Odlična gospoda, ki si je vso to zgradbo ogledala se ni mogla dovolj prečuditi, kaj zmore človeški um in današnja tehnika.

Sv. maša.

Po blagoslovlitvi palače se je pričela sv. maša v zavodovi cerkvi, katero je daroval prevzvišeni knezonadškof in katere so se udeležili vsi povabljeni. Pri sv. maši so lepo peli gojenci zavoda. Opomnimo naj, da je bila cela cerkev z bogatim zelenjem prepletana.

Slavnostni govori.

Po sv. maši so se gostje podali v gledališko dvorano, ki je bila slavnostno odeta. Godba je zasvirala cesarsko pesem, topiči so pokali in na govorniški oder je stopil prevzvišeni knezonadškof viharno pozdravljen. Najprej so se Prevzvišenemu poklonili trije gojenci zavoda višjih razredov in eden njih je držal nagovor, v katerem je izrekel v imenu gojencev Prevzvišenemu srčno zahvalo, da jim je oskrbel tako lep dom. Obljubili so mu pokorščino in udanost, nakar so mu voščili, da bi ga Bog še mnogo, mnogo let ohranil zdravega in čvrstega v ponos zavoda.

Govor Prevzvišenega.

Prevzvišeni se je gojencem zahvalil za pozdrav in udanost, nakar je govoril o zgodovini deškega semenišča. V dolgem govoru je razkladal, kako preteklost ima misel o današnji zgradbi. Že pokojni škof Golmájer je sprožil misel o ustanovitvi deškega semenišča l. 1855, in l. 1858 se mu je tudi posrečilo otvoriti je. Prostori v lastni hiši Via del Cristo so postali premajhni in še ranjki kard. Missia je hotel uresničiti zgradbo sedanjega poslopja, a mu je smrt pretrgala nit življenja, da ni tega dočkal. Potem je Prevzvišeni rekel, da on je nadaljeval to, kar so drugi začeli, in z

božjo pomočjo tudi dokončal, kar so se namenili izvršiti njegovipredniki. Potem se je Prevzvišeni spomnil vseh onih, ki so pripomogli, da se je zgradba postavila. V prvi vrsti se je zahvalil patru, arhitektu Anselmu, katerega ni poznal, dokler mu ga ni priporočil znani propovednik p. Volbert. Ta mož izrednih zmožnosti in tehničnega znanja je bila prava duša cele te kolosalne zgradbe. Pokazal je, kaj zmore, in danes mi občudujemo njegove tehnične zmožnosti. Navdušene ovacije so se pri teh besedah privedile patru Anselmu. Potem se je Prevzvišeni spominjal njegove desne roke pri celi zgradbi, izvrstnega finančnika in modrega svetovalca, ki je mnogo časa in znanja posvetil zgradbi teh zavodov. Ta mož je naš ljubljenski mons. Wolf. (Ovacije.) Nadalje se je spominjal raznih inženerjev, mojstrov, obrtnikov, dobrotnikov in vsem izrekel svojo zahvalo. Potem pa je izrazil željo, naj bi nove prostore nebo blagoslovilo, naj bi rodilo delo 4 let zaželjeni sad. Štiri dolga leta je delalo neštivilno rok to hišo in danes vidimo sad tega dela. Novo deško semenišče, ki je namenjeno bodoči zasebni gimnaziji, naj se razvija, raste in cvete! Navdušeno ploskanje je sledilo tem besedam. Potem — je rekel Prevzvišeni — ne morem si kaj, da bi se ne spomnil na tem mestu našega ljubljenskega vrhovnega poglavarja sv. katoliške cerkve, sv. Očeta, ki mi je tudi dajal pogum pri tem velikem delu. Pismeno mi je večkrat izrazil, da ga bo srčno veselilo, ko bo slišal glas, da smo to delo dovršili. Sv. Oče pozna naše kraje, pozna našo Gorico. Bil je pri nas, ko je bil še patrijarh v Benetkah. — A tudi drugega moža se moram na tem mestu spomniti, namreč našega sivolasega vladarja, Franca Jožefa I. Zato pa izražam obema, sv. Očetu papežu Piju X. in našemu ljubljenski vladarju Nj. Vel. cesarju Francu Jožefu I. globoko udanost in v znak te udanosti pozivam Vas, čislani zbrani, da zaorimo našima poglavarjema na čast trikratni živio. — Občinstvo, ki je zadnji del govora stoje poslušalo je zaorilo trikratni živio, nakar je godba zasvirala cesarsko pesem.

Drugi govorniki.

Potem je povzel besedo referent za bogočastje pri tržaškem namestništvu dr. Karminski, ki je Prevzvišenemu čestital na novozgrajeni palači, izrazil željo, da bi novo poslopje služilo krščanski vzgoji naše mladine, ter rekel, da tudi vlada je vesela takih zavodov in jih bo po svojih močeh podpirala.

Potem je nagovoril Prevzvišenega namestništveni svetnik in voditelj okr. glavarstva v Gorici prebl. g. Anton Rebek. Povdarjal je v svojem nagovoru velevažnost tega zavoda. Drzna je bila misel o zgradbi te veličastne palače. Visoki so cilji, katere nameravajo doseči ti zavodi, in le blagrovati moramo Vas, prevzvišeni, da ste z božjo pomočjo in s pomočjo učenega arhitekta patra Anselma omogočili in uresničili že dolgo sproženo misel. Nebo naj bi blagoslovilo sad Vašega truda, in gojenci, ki se bodo v teh zavodih učili potrebnih nauk, ki jih bodo potem med ljudstvom širili, Vam bodo hvaležni. — Hvaležno Vam bo tudi ljudstvo naše dežele, da ste omogočili tako zavetišče naši mladini. In ko bode Vi že v grobu počivali in ko bodo naši nasledniki stopili na Vaše in naša mesta, se bodo s hvaležnostjo spominjali moža, ki je omogočil te krasne zavode. Z zlatimi črkami ostane zapisano ime Vaše Prevzvišenosti v zgodovini te palače, ki bo pričala čez sto in stoletja, da mož, ki Prevzvišenost knezonadškof goriški dr. Frančišek Borgia Sedej. — Navdušene ovacije na čast Prevzvišenemu so se razlegale po dvorani. — P. Volbert je govoril o pomenu deškega semenišča, o pomenu duhovskega stanu v javnem življenju, o bodoči vz-

Slovesno blagoslovljenje knezonadškofijskih zavodov.

Slovesno blagoslovljenje zgradbe knezonadškofijskega deškega semenišča se je vršilo minulo nedeljo ob 9. uri predpoludne. Že v soboto zvečer je razsvetljava velikanske zgradbe naznanjala, da se bo drugi dan izvršila redka slavnost. V nedeljo okoli 9. ure predpoludne so se začeli zbirati na dvorišču deškega semenišča odlični povabljeni. Ob uhođu so jih pozdravljale velike zastave, enako pročelje palače je bilo z zelenjem okrašeno, gori visoko v stolpu so pozdravljale odlične goste deželne, papežev in cesarske zastave. Točno ob 9. uri se je pripeljal naš prevzvišeni knezonadškof dr. Frančišek Borgia Sedej, v drugi kočiji pa se je pripeljal tržaški škof mil. dr. Karlin, v družbi katerega je bil tudi sekovski opat. Ob uhođu na dvorišče je čakala Prevzvišenega godba tuk. salezijancev in ob sviranju godbe in ob

pokanju topičev je prispel Prevzvišeni pred uhodna vrata v notranjost zavodov. Na stopnicah je sprejel Prevzvišenega novoimenovani ravnatelj zavoda preč. g. Tomc z gojenci zavoda, nakar so se vsi povabljeni podali v notranjost zavoda. Med odličnimi osebami smo opazili poleg tržaškega škofa mil. dr. Karlina in sekovskega opata med drugimi: vse kanonike stolnega kapiteljna, profesorski zbor osrednjega semenišča, več č. duhovščine z dežele. potem: namestništv. svetnika prebl. g. A. Rebeka, okrajnega glavarja pri namestništ. dr. Karminskega, brigadirja pl. Scottija s poveljnikoma tuk. topničarjev in tuk. pešpolka, potem: predsednika okr. sodišča A. Cazzafuro, prvega državnega pravdnika A. Jegliča, višjega deželnosod. svet. grofa dr. Alb. Coroninija, ravnatelje: dr. Bezjaka, Bežeka, Simziga

goji mladine v teh zavodih in na koncu pozval navzoče, naj zaorijo na čast našemu Prezvzišenemu knezonadškofu trikratni živijo, kar se je tudi zgodilo. Godba je zaigrala, topiči so pokali in Prezvzišeni se je ganjen zahvaljeval vsem govornikom ter na koncu povabil udeležence, da se podajo na mal zajutrek v sosedno jedilnico, kjer so bila pripravljena razna mrzla jedila. Neprisiljena zabava se je razvila pri tem, nakar so se začeli odlični gostje razhajati, kajti bila je že skoraj ena ura popolu-

dne. Tako se je zvršilo slovesno blagoslovljene teh veličastnih zavodov.

H koncu naj omenimo, da je delo pri zgradbi poleg drugih tudi mnogo domačih obrtnikov in sicer: Črnigoj, Živic, Sgauz itd. Posteljno opravilo, preproge, zavese in sploh vse manufakturno blago je preskrbela tvrdka Teod. Hribar. Veliko denarja je zaslužilo pri zgradbi domače delavstvo. — Z grajenjem nekaterih gospodarskih poslopij niso še pri koncu. Zgradba je veličasten kinč našega mesta.

Na Balkanu je vojska.

Črnagora napovedala Turčinu vojsko.

Balkanske države: Črnagora, Bolgarija, Srbija in Grška združene proti Turčinu.

Črnagora napovedala vojsko.

Evropska diplomacija je popolnoma pogorela. Predloženo so se posvetovale evropske velevlasti, kaj jim je storiti v očigled mobilizaciji balkanskih držav: Bolgarije, Srbije, Črnogore in Grške. Ko se je sklenilo, da imeta Avstrija in Rusija posredovati pri dotičnih balkanskih vladah, bilo je že prepozno. Samo za par ur se je šlo. Medtem je pa Črnagora napovedala Turčiji vojsko. Vse je iznenadilo, da je ravno najmanjša država imela pogum odločno nastopiti. V torek, na 71. rojstni dan črnogorskega kralja, se je to zgodilo.

Črnogorski kralj na bojnem polju.

Isti dan se je podal kralj Nikita s princem Mirkom v Podgorico, kjer se je ustanovilo glavno poveljništvo črnogorske armade. Kralja so povsod navdušeno pozdravljali. Pred odhodom iz Cetinja je kralj Nikita navdušeno nagovoril svoje podanike.

Druge države.

Listi poročajo da napovejo Bolgarija, Srbija in Grška danes vojsko. Nekateri listi pravijo, da pričnejo boji drugih držav tudi lahko brez napovedi vojske. Navdušenje za vojsko je povsod veliko. Posebno Bolgari komaj čakajo trenutka, da obračunajo s krvnim sovražnikom, Turkom. Bolgarski car ne more več ustaviti vojne strasti. Če bi to le poskusil, izzval bi s tem revolucijo. Na Grškem so ogorčeni, ker jim Turčija ustavlja v Dardanelah trgovske ladje. Srbi pa zaman čakajo na pošiljatev orožja in streljiva iz Pariza, ki so jo Turki ustavili v Solunu. Toda tudi Srbija je ustavila za Turško namenjeno vojno pošiljatev, med katero se nahajata dva vodljiva zrakoplova.

Črnagora sporazumljena z drugimi državami.

Iz Cetinja se poroča, da Črnagora ni samovoljno napovedala vojne, marveč da je to storila sporazumno z Bolgarijo, Srbijo in Grško. Iz tega se sklepa, da vlada med temi državami popolna solidarnost.

Boji že pričeli.

Se ne potrjene vesti pravijo, da so Črnogorci pričeli korakati proti Berani. Tam v okolici je nastal prvi spopad. Arnavti in Albanci so baje proti Tur-

kom. Črnogorci so pri prvem spopadu zapodili Turke.

V Skadru pričakujejo črnogorskega kralja.

Albanci v Skadru so polni navdušenja za Črnogore. V Skadru z veseljem pričakujejo, da dosepejo tja črnogorski bojovníki.

Srbi prestopili meje sandžaka Novipazar.

Iz Carigrada se poroča, da so Srbi prekoračili pri Javorju mejo sanžaka Novipazar. Naleteli so na turške vojske, s katerimi so se pričeli bojevati.

Združitev srbske in črnogorske armade.

Poroča se, da nameravajo Srbi in Črnogorci združiti svoje čete in sicer v sandžaku Novipazar. Po zemljepisni legi obeh držav je to neobhodno potrebno, ako se hoče računati na vseh.

Velevlasti.

Odločen korak Črnogore je vso Evropo prešenetil. Kralj Nikita ni storil drugega, kakor da je ustregel ljudski volji. Diplomacija nima več nobene moči — stoji pred izvršenim činom. Splošno se sodi, da stoje balkanske države pod ruskim varstvom. Vojna na Balkanu da je sad ruske politike. Naloga Avstrije je sedaj, biti pripravljena na vse mogočnosti, a ima popolnoma vezane roke. Če se zgane na Balkanu, planejo pa druge velesila nanjo. Nemčija si heli glavo, kako bi dosegla kak dobiček iz balkanske vojske, ne da bi se zamerila Angležem in Rusom. Francozi pa komaj čakajo, da napravi Nemčija kako neprevidnost, ker bi ji rada vrnila l. 1870/71. dobljene batine. Na rusko-Poljskem pazijo ruski topovi, da ne bi Avstrija stremila proti jugu. Italija pa se smeje v pest, ker se Turčija nahaja v taki zadregi. Ponujeno odškodnino za Tripolitanijsko Italijani že počasi spravljajo zopet v žep. Le če bo potreba, bodo en del tega denarja poslali v obliki topov, pušk in streljiva v Črnogoro, da tako Črnogorci v družbi Bolgarov, Srbov in Grkov pokažejo Turku pot iz Evrope. Evropski koncert je začel. Nežni začetni akordi se počasi razvijajo v močnejše, popolnejše — radovedni smo na vrhunec, ko vpadejo v to skladbo basi in bobni velesil — kar se da sklepati iz površnega pregleda te zamotane partiture. Učinek pa gotovo ne izostane.

Politični pregled.

Državni zbor.

V pond. so imeli klubovi načelniki državnoborskih strank posvetovanje, katerega so se udeležili predsednik avstrijske delegacije Dobernig in ministra Stürgkh in Zaleski. Predsedoval je predsednik poslanske zbornice dr. Sylvester. Pri tem posvetovanju se je dočel 22. oktober kot otvoritveni dan prihodnjega državnoborskega zasedanja. Na dnevnem redu je najprej zakon

o epidemijah potem pa proračunski poročilj.

Nova Hrvaško-slovenska stranka.

V večerajšnji konferenci zastopnikov Hrvaške Stranke Prava in Slovenske Ljudske Stranke na Dunaju se je sklenilo ustanoviti novo stranko pod imenom Hrvaško-slovenska stranka prava. Načelnika združene stranke sta dr. Mile Starčević in dr. Ivan Šusteršič.

Vojaške potrebščine.

V torek se je sešel na Dunaju poseben odbor, ki je sklepal o vojaških

potrebščinah. Predlaga se dodatni kredit 420 milijonov kron, o katerem bodo sklepale delegacije. Prihodnje zasedanje delegacij se bo pričelo dne 4. novembra v Budimpešti.

Vstaja na Ruskem Poljskem.

Kot poročajo iz Varšave, močno vre med prebivalstvom na Ruskem Poljskem. Prirejajo se burne demonstracije proti vojni, pri katerih je prišlo do krvavih spopadov med vojaštvom in ljudstvom. Prišli so na sled tudi zaroti, ki je imela namen uprizoriti atentat na carja.

Darovi.

Za Sklad »Slovenskega Sirotišča«:

P. n. gg. v Kronbergu: Mihael Gorjan 1 K, Anton Komel 50 v, Feliks Boltar 1 K, Franc Križaj 50 v, Štefan Nemeč 20 v, Ant. Širok 20 v, Jos. Prešeren 50 v, Mohor Prešeren 50 v, Anton Komel 40 v, Kristina Pavlin 20 v, Jakob Bašin 1 K, Janez Bone 1 K, Alojzija Prešeren 30 v, Jos. Trnovec 50 v, Jos. Bone 40 v., Jos. Mačus 1 K, č. g. V. Vodopivec 1 K, Gašper Jamšek 60 v, Jos. Makuc 40 v, Jakob Drozlič 60 v, Martin Makuc 30 v, Miha Belingar 60 v, Hrabroslav Škarabot 50 v, N. F. 20 v, N. N. 1 K, Iv. Vilhar, nadučitelj 1 K, Gregor Komel 40 v, Karolina Hvalič 20 v, Andrej Komel 1 K, I. K. 1 K, Blaž Pavlin 1 K, Val. Komel 40 v, Mohor Komel 1 K, Štefan Belingar 1 K, Anton Bone 50 v, Jos. Makuc 1 K, Antonija Velikonja 20 v, Anton Peršič 20 v, N. N. 40 v, Štefan Pavlin 60 v, Ivan Belingar 1 K, Mohor Pavlin 40 v, Grāfin Olga Coronini 3 K, G. Ambro, oskrbnik 1 K, Val. Cej 40 v, Zofija Poberaj 1 K, Cecilija in Emilija Polenčič 80 v, Angelj Klanjšček 1 K 40 v, Viktor Polenčič 40 v, Jos. Cej 20 v, Ant. Vižin 30 v, Jos. Hvalič 20 v, Alojzija Vuga 20 v, Jos. Vižin 40 v, Franc Winkler 30 v, Ivan Fazan 20 v. — V Gorici: C. N. 2 K, Luigi Ciuffarin 2 K, A. Baumann 2 K, Sardagna 2 K.

Jubilejni darovi za Slovensko Sirotišče:

P. n. gg. M. M. 2 K, Ant. Gerbec, zasebni uradnik, ker se ni mogel udeležiti tombole, 1 K, Andrej Tutta mesto srečk za tombolo 1 K; Berodinov Filomena Levpa Avče 1 K; Škert Marija Levpa 1 K; Bertot, Levpa 1 K; Zidarjevi, Levpa 3 K; Mar. dr. Jožefa, Levpa 2 K 40 vin.; Škrt, Levpa 1 K; Žabar, Levpa 66, 30 vin.; Pertot Marija, Levpa 80 vin.; Lipičar (Kras 26) 40 vin.; ključar Ipavec Levpa 2 K; Jakob Peternelj Zakriž 20 vin.; Miha Kjuder, Dutovlje 40 vin.; Franc Blažica, Gorica 1 K 08 vin.; Jožefa Kavčič, Lipa 10 vin.

Domače in razne vesti.

ČESTITANJE MESTNE DUHOVŠČINE ZA GOD NJ. PREZVZIŠENOSTI KNEZONADŠKOFA FRANCIŠKA BORGIA DR. SEDEJ-A. — Včeraj se je zbrala mestna duhovščina v knezonadškofijem dvorcu ter izrazila Nj. Prezvzišenosti svoje čestitke za god. V imenu vse duhovščine je govoril stolni dekan monsignor Sion. V svojem odgovoru je Nj. Prezvzišenost knezonadškof povdarjal potrebo složnega sodelovanja duhovščine s svojim škofom. Omenil je deškega semenišča, ki naj bi je podpirala duhovščina in ljudstvo. Ljudstvu treba pojasniti, kolikega pomena je izšolanje enega samega duhovnika. Iz vsake občine naj bi se poslal kak nadarjen deček, ki bi vtegnil imeti duhovski poklic, v šolo in naj bi za njegovo vzdrževanje v deškem semenišču prispevali, ako drugače ne gre, vsi občani. — To lepo misel naj bi vpoštevali č. gg. duhovniki! Podpirajmo to sveto delo! — Prezvzišeni je na koncu priporočal č.

duhovščini sebe in svoje delo v gorečo molitev duhovščine. — K čestitkam č. duhovščine pridružujemo danes tudi čestitke »Primorskega Lista« in kličemo: »Prezvzišenost, mi smo z Vami, delamo za Vaše svete namene in se bojujemo z Vami za sveto stvar! Na mnoga leta!«

Na znanje našim cenjenim naročnikom, da z današnjo številko lista razpošiljamo poštne položnice, na katerih je zaznamovana svota, koliko ima vsak plačati. Prosi se, da po isti takoj pošlje te naročnino. Bliža se konec leta; dolžnost je, da vsaki svoj malenkostni dolg poravnava.

Z odličnim spoštovanjem

Uprava »Primorskega Lista«.

TURŠICA ZA KOLONE. — Odbor »Zveze slov. kolonov« je sklenil v nedeljo, da se počaka kolone, da pridejo po turšico, še do prihodnje sobote. Kdor bi do sobote ne prišel ponjo, je potem ne bo mogel več dobiti.

Sv. birma. Prezvzišeni knezonadškof bo delil sakrament sv. birme dne 13. okt. v Kožbani, dne 14. v Šlorencu, dne 15. v Gradnem, dne 16. zjutraj v Biljani in popoldne v Fojani, dne 17. v Medani, dne 19. zjutraj v Kojskem in pop. v Vedrijanu, dne 20. v Šmartnem, dne 21. v Kozani, dne 22. v Vipolžah, dne 23. v Št. Ferjanu, dne 24. v Cerovem Gor., dne 26. v Podgori, dne 27. v Ločniku, dne 28. v Moši in dne 29. v Šlorencu pri Moši.

»L' Eco del Litorale« je spet začela napadati dr. Gregorčiča. V številki z dne 8. t. m. piše, da se je pred ministrom Heinoldom izjavil skupno s Pettarinom, »da je pripravljen na vsako žrtev, celo pripravljen biti harakiri Goričanov, samo da se deželni zbor ne razpusti.«

Vprašamo, ali se to pravi izpolnovati navodila, ki jih je dobila od »consilium vigilantiae«? Nepoboljšljivka!

Novi brambeni zakon. — V Avstriji je bil v veljavi do sedaj brambni zakon iz leta 1889. Novi brambni zakon je dobil dne 5. julija t. l. Najvišje poterdjenje. Olajšave, ki jih nudi novi brambni zakon so:

1. Vojaško službovanje bo trajalo le dve leti. Triletno službovanje bo le pri konjištvu in štiriletno pri mornarici.

2. Kot odškodnino njim, ki bodo morali služiti več ko dve leti, pa dovoljuje zakon nekaj drugih olajšav na pr. krajšo rezervno in črnovojniško službo, krajšo dobo orožnih vaj itd.

3. Nastop vojaškega službovanja se more odnesti do 1. oktobra tistega leta, ki je v njem dotični zavezanec dopolnil 24. leto starosti.

4. Ali se uvrsti nabornik v nadomestno reservo ali v linijo, ne bo več odločal žreb. Upoštevale se bodo le razmere.

5. Novi zakon določa, da ne bodo tisti, ki so dovršili šest razredov srednje šole ali strokovne šole, v nobenem slučaju služili več kot dve leti. Poleg tega pa ostane v veljavi tudi še prejšnje določilo o enoletnem prostovoljstvu za tiste, ki imajo v zakonu določeno predizobrazbo.

6. Doba orožnih vaj se je tudi primerno skrajšala.

7. Kontrolni shodi se nadomestijo z letno, k večjemu enkratno pismeno zglasitvijo.

8. Tudi prepoved poroke za tiste, ki še niso zadostili naborni dolžnosti, se znatno omeji in bo veljala v ozira vrednih slučajih.

Odborove seje »Zveze slov. kolonov«, ki je bila v nedeljo, so se udeležili zastopniki celih Brd. Govorili so

predsednik, poslanec Fon, dr. Pavlica in drugi odborniki. Poslanec Fon je povedal, da je bila postava za ureditev kolonskih pogodb poslana na namestništvo, pa ne z namenom, da bi jo predložili bodisi deželni ali državni zbornici, ker ni imela predsankcije cesarjeve, ampak le z namenom, da bi se o njej razpravljalo. Pododsek v državnem zboru, ki je imel to vprašanje v rokah, ni v tem oziru nič storil. Zato se je izvolil manjši odsek. Ko je pa predsednik tega odseka poslanec Povše odstopil, je vse zaspalo. Poslanec Fon je že večkrat posredoval, da bi se ta odsek poživil. Slej ko prej vztraja kolonsko ljudstvo pri teh-le zahtevah:

1. Postavno se mora urediti vprašanje glede kolonskih pogodb.

2. Najti se mora pot, po kateri se kolonom omogoči dobiti posojila brez obresti ali z nizkimi obrestmi za slučaj, ko hoče gospoda prodati posestvo.

3. Visoka vlada mora vsestranski podpirati kolonsko ljudstvo, ki trpi v resnici veliko uboštvo.

Predsednik »Zveze slov. kolonov« je povdarjal zlasti, da je nevednost in nezavednost mej koloni veliko kriva strašne bede, ki je v nekaterih kolonskih družinah. Potrebno je, da se vsaka kolonska družina naroči na svoje glasilo, ki je »Primorski list«. Koloni, ki so naročeni na svoje glasilo, so na pr. o pravem času naročili **umetna gnojila pri deželni odboru**, dočim niso drugi tega storili. Vsled tega trpe mnogo škodo! **»Prim. list«** torej v vsako kolonsko družino!!

Slovenci in vojska na Balkanu. Vsi Slovenci brez razlike političnega mišljenja želimo našim slovanskim bratom Črnogorcem, Srbom in Bolgarom, da bi se jim posrečilo premagati azijskega trinoga Turčina in da bi osvobodili balkanske krščanske slovanske narode sužnosti, v katero so bili uklenjeni dolga leta. Vsak uspeh trojedinih slovanskih krščanskih držav v vojski nas bo razveselil, in upajmo, da homo našim čitateljem podajali vesela poročila z bojišča, da zmaga Turčina krščanski Slovan.

Naše ljudstvo se sedaj mnogo pogovarja o vojski na Balkanu. Mi se bomo potrudili, da podamo čitateljem vsaki teden točno sliko o dogodkih v vojski. Zatorej le pridno prebirajte in naročajte »Prim. List«.

420 milijonov za vojaške namene zahteva vojaška uprava. To je ona svota, katero je zahteval že bivši vojni minister Schönauich, katero pa je vlada takrat iz denarnih ozirov odbila. Vendar ta zadeva ni izginila, ampak se je ponavljala vsako leto in tako tudi letos. Sedaj zahteva vojaška uprava, da pridejo to milijoni brezpogojno v proračun, ker so nujno potrebni. Nekateri krogi mislijo, da je ta zahteva v kakih zvezih z morebitno mobilizacijo, kar pa poučeno časopisje zanika. Ta svota je že od nekdanj določena v gotove namene in nima s sedanjim položajem nikakega stika. Pogajanja med obema vladama in vojno upravo so se tozadevno že vršila.

Lahi se boje frančiškanov. Laški listi se razburjajo, ker se namreč nameravajo v Pulju naseliti frančiškani, ki bi oskrbovali dušno pastirstvo med Hrvatim in Slovenci, ki so dozdej v tem oziru popolnoma zanemarjeni. Razume se, da laški protesti ne bodo nič pomagali, ker je zadnji čas, da se v tem oziru kaj ukrene in se merodajni faktorji ne smejo na noben način ustrašiti laškega vpitja.

Kako naj se skonča vojska na Balkanu, da bodo zadovoljni avstrijski Nemci in Nemci iz Prusije? Želijo si, da bi krvoločni Turčin naklestil Bolgarijo, Srbijo, Črnogoro in Grško. Kajpada! Slovanske in krščanske države pokončati, da se bodo potem Nemci svobodneje gibali na Balkanu. — Nemci bolj

sovražijo slovanske krščanske narode kot pa krvoločnega Turčina.

Preč. duhovske urade opozarja »Narodna Tiskarna«, da je založila nove tiskovine in sicer zapisnik ustanovnih maš.

Naši vojaki novinci se podajo te dni v vojašnice. Bog jih spremlja in jih varuj dušne in telesne pogube. Voščimo jim, da bi se čez dve ali tri leta vrnili zdravi in neomadeževani nazaj k ljubljnim svojcem.

Naše svilarne se pritožujejo, da spravljajo svilo z veliko težavo v svet, posebno v Turčijo, ki je bila glavna odjemalka. Italijansko-turška vojska je bila tega kriva, sedaj pa vojska na Balkanu.

Učiteljske skrbi in potrebe. — V Gorici je družba gospodov, kateri je g. A. Gabršček izročil »Sočo« in »Primorca«. Ti gospodje so udeleženi deloma tudi pri izdajanju »Vede«. In lani so sklenili tudi, da izdajo 100 zvezkov broječo »Prosvetno knjižnico« in menda tudi »Socialno knjižnico«. »Veda« boleta na učiteljski bolezn — sušici — in tudi »Prosvetne knjižnice« je izšel le 63. zvezek (notabene ne 1. in ne 2. in ne 62., ampak le 63.). Zato so osnovali »Socialno Matico«, ki naj bi prevzela vsa ta podjetja. Na ta lim naj bi se vjelo več kalinov. In res, v četrtek so si naši učitelji že belili glavo, kako naj bi širili »Soc. Matico«. Vse bridke izkušnje jih ne izmodrijo. Bili so in ostanejo, kakor se zdi, priganjaci raznih prosvetljenih gospodov, ki po njih hrbtu prihajajo navzgor. — O tem jasno govori naša domača zgodovina zadnjih let.

Sklep prvega tečaja slov. deželne gospodinske šole. V soboto se je slovesno sklenil prvi tečaj gospodinske šole. Ob 9 in pol je bila sv. maša v kapelici na starem pokopališču, med katero so pele gojenke pod vodstvom g. nadučitelja Lavrenčiča. Ob 10. uri so se pričele skušnje v šolski sobi Kmetijske šole. Navzoči so bili: Namestništveni svetnik in okrajni glavar Rebek, vladni svetnik Frühauf, iz Trsta, deželni podglavar dr. Gregorčič, deželni odborniki prof. Berbuč, dr. Pettarin dr. Stepančič, deželna poslanca Kosmač in Zlobec, cesarski svetnik Vodopivec, kmetijski nadzornik Klavžar, dalje učiteljski zbor in stariši gojenk. Gojenke so na vsa vprašanja točno odgovarjale in pokazale s tem, da so čas v šoli dobro porabile in se naučile marsikaj dobrega, kar bodo rabile v življenju. Prašane so bile iz vzgojeslovja, gospodinjstva, kršč. nauka, higijene, živinoreje, poljedelstva, računstva itd. Na koncu je imel nam. svetnik Rebek krasen nagovor na navzoče, v katerem je izrazil svojo popolno zadovoljnost z lepimi uspehi. Obljubil je, da bo visoki vladi poročal o tem in šolo priporočil tudi v nadaljno podporo. Zahvalil se je deželni odboru, da je to šolo ustanovil, pred vsem dež. odborniku prof. Berbuču, ki si je za šolo najbolj prizadeval in si stem pridobil trajnih zaslug za slovenske družine. — Pohvalil je gospoda ravnatelja Štreklja, ki je očetovsko skrbel za gojenke, častite šolske sestre in še posebej častito sestro Vincencijo, ki je tudi v tej šoli pokazala svojo spretno roko. Prof. Berbuč je pozval navzoče, da zakličejo trikratni živio presvitlemu cesarju; nato je okrajni glavar Rebek razdelil spričevala. Ročna dela gojenk so bila razpostavljena v sosedni dvorani; glasno so pričala, da so gojenke tudi v tej stroki napredovale. Sledilo je kosiło, h kateremu so bili povabljeni vsi navzoči. Ukusna jedila so bila dokaz, da so se gojenke v kuhinji pridno vadile. S solzami v očeh so se gojenke poslovile od učiteljstva in prostorov, kjer so bivale pet mesecev, in tu je bil vsem najlepši dokaz, da je gospodinska šola dosegla v polni meri svoj cilj, kajti navadno mladina komaj čaka, da zapusti šolo.

Tako se je končal prvi tečaj gospodinske šole in sledili bodo sedaj leto za leto novi. Slovenci stariši naj bi pridno pošiljali svoje hčerke v to prepotrebno šolo, ki bo podpirana od visoke vlade in slav. deželnega odbora, pod spretnim vodstvom ravnatelja Štreklja in čč. šolskih sester gotovo dobro vspevala in prinašala obilno sadu v prid našim slovenskim družinam.

Ronke — trg. V ned. se je na slavnosten način vršila proglastitev vasi Ronke za trg. Te slavnosti se je udeležil tudi tržaški namestnik in drugi dostojanstveniki. Vršila se je ljudska veselica ter zvečer razsvetljava trga.

Do 500 delavcev Slovencev je uslužbenih v tržaški ladjedelnici.

Cena vinu je spet poskočila. Danes se prodaja mošt po 40 K hektoliter.

Cestnima odboroma gradiškemu in za goriško okolico je deželni odbor naložil, da sprejmeta vzdrževanje ceste Farra - Villanova - Campo Colombo - skladojna cesta Kormin-Gorica, ker je sedaj po zakonu uvrščena mej skladovne.

Ponarejeni denar. Med drugim je Italija tudi zelo oblagodarjena s ponarejenim denarjem; posebno veliko kroži ponarejenih bankovcev po 50 lir. L. 1911. je bilo v Italiji zaplenjeno nič manj kakor znesek 603.438 lir! 2000 letna »kultura« se kaže na vseh koncih in krajih! Italija nosi sedaj prvo mesto glede ponarejanja denarja!

Trebušni legar (tifus) razsaja med vojaštvom kotorske garnizije. Vzrok temu je slaba pitna voda. Obbolelo je že nad 30 vojakov.

Prvi avstrijski dreadnought »Viribus Unitis« je dobil od avstrijskega »Flottenvereina« častno zastavo, katera je bila v torek ladiji na slavnosten način predana ter blagoslovljena.

Število zdravnikov v 17 večjih evropskih državah znaša 160.880, kakor je nekdo izračunal po statističnih podatkih. Največ zdravnikov ima mala Angliška, namreč 22.500. Potem pride Rusija, ki ima 21.400 zdravnikov. V Italiji jih je 18.240 in pri nas 10.400. Na Angliškem je število zato tako veliko, ker se zdravniki ravno po velikih in industrijskih mestih najraje naseljujejo.

Važna za lastnike delavnic, pisarn itd. je sledeča razsodba najvišjega sodišča. Neka gotova Cecilija Strasser je tožila »avstrijsko družbo za plin in elektriko« za odškodnino 9000 in nekaj kron. Ona je bila v pisarni imenovane družbe za pisarko na stroj. Neka tam viseča neizolirana žica, katere se je pisarka po neprevidnosti dotaknila, ji je prizadela vsled električnega toka precejšnje telesne poškodbe. Imenovana Strasser je tožila firmo za odškodnino, a je pravdo izgubila, češ, da je ona morala vedeti za ono neizolirano žico; torej je kriva njena nepazljivost. Najvišje sodišče pa je priznalo krivdo tudi gospodarju pisarne in razsodilo pol in pol. Tako je pisarka dobila polovicico pozneje ugotovljene odškodnine.

100kronske bankovce spravljajo iz prometa, ker so zasledili mnogo ponarejenih bankovcev po 100 kron. Novi bankovci po 100 kron se bodo izdali še tekom tega meseca.

Iz Aleksandrije. Letošnje poletje nismo imeli tu posebne vročine. Tudi za potnike je letos bolj ugodno, nego druga leta. Pri izkrcanju v pristanišču nimajo nobene sitnosti z zdravniškimi preiskavanji in nobene kvarantene, ker se ni pojavila v Evropi kolera. — Politično obzorje je tudi v Egiptu zelo megleno. Takozvana narodna stranka, ki stremi za samoosvojitvijo Egipta, torej Angleže odstraniti, dela oblastnijam vedno več sitnosti. Zlasti, odkar je angleška vlada določila Aleksandrijo za postajališče torpedovk. Voditelji narodne stranke zelo drzno nastopajo zoper to in so zategadelj preganjani. Razkropili so

se v varnejša zavetja po vseh straneh Evrope in od tam treskajo na angleško in egiptovsko vlado. Toda slabo so zadelo tisti, ki so se zatekli v Turčijo. Več so jih tam vjeli in semkaj v zapor privedli, kjer se vrše proti njim stroge preiskave. Na tukajšnjem carinskem uradu so zaplenili pri pristaših te stranke vse polno spisov in listin v različnih oblikah, ki pozivljajo Egipčane na revolucijo in mesarsko klanje. Posebno študentje so zelo vročekrvni. Tisti, o katerih je svoj čas poročal »Pr. l.« da so hoteli umoriti kečiva, ministr. predsednika in maršala Kitchenerja, so bili obsojeni vsak na petnajst let ječe. Egipčanskim študentom se torej ne godi nič bolje, kot njihovim tovarišem v naši tužni Hrvatski. — Takoimenovani »azil Franca Jožefa« v Aleksandriji, kjer so doslej upravljale nemške redovnice, je zadnji čas bil poverjen našim vrlim sestram Slovenkam iz Maribora. Zdaj imajo naše služkinje, ki so slučajno brez dela, lepo priložnost, da v tem zavodu poiščejo začasno stanovanje in hrano. Zavod se peča tudi s posredovanjem služb in je tudi v drugem oziru zadnji čas bolje urejeno notri. Tudi imajo tam priložnost brati slovenske časopise, še celo »Slovenec« prihaja tjakaj po nekem rojaku. Torej le v »azil Franca Jožefa«, o dekleta in ženice, se zatecite, kadar nimate dela!

Kdor je zadnji čas čital tukajšnje liste, se je zgražal nad razkritji, ki jih je napravila policija v Aleksandriji in Kairu. Začeli so namreč preiskovati takozvane »camere ammobiolate«, kakšni golobčiči in golobice se tamkaj držijo. Prišli so na sled nečuvnim rečem. Premnoge deklice pod 15. letom so našli, katere so po teh sobah prebivale na stroške raznih nesramnežev, da so nemoteni dajale duška svojim živinskim strastem. V par dneh so jih veliko, veliko zaprli. Vidite, predragi stariši, kam vse lahko pridejo Vaše hčerke, ki jih sem tako brez skrbi in tako pogosto pošiljate. Kdo zna, koliko tacih nesrečnic je naših rojakinj tukaj. Domov pisarijo, da služijo za »kamerere« po sijajnih hotelih i. t. d., v resnici so pa »mangentute«, kaj jim mari, samo da brez dela živé. Pa saj bo o tem »Primorski list« v kratkem obširneje poročal. Zdravi!

Velik požar vsled požiga. Iz Št. Brica pri Šoštajnu na Štajerskem sta se podala zakonska Cezar k sodnji v Šoštanj, pustivša same otroke doma. Čez nekaj časa je prišel neznanec v hišo in ko je od otrok izvedel, da ni starišev doma, podal se je za gospodarsko poslopje. Nakrat pa je švignil plamen iz gospodarskega poslopja, ki je vkljub vsem naporom gasilcev popolnoma pogorelo. Škode je 15.000 K, ki je deloma krita z zavarovalnino.

Tržne cene rib v Zagrebu so podobne našim v Gorici. Tako blizo morja smo in vendar plačujemo ribe tako drago. Ali bi se ne dal ribji lov v Adriji kako povzdigniti? Zagrebški listi pravijo, da so bile tam cene kot na sv. večer ali Veliki petek.

150 rakev z mrliči v morju. Pretekli ponedeljek se je utrgal v Premiji del Mar pri Barceloni oblak in opustošil del tamošnjega pokopališča. Voda je razkopala nad 150 grobov, odplavila zemljo in rakev s trupli na morje. Vihar je bil grozen ter je znatno poškodoval tudi človeška bivališča. Ko je prenehal naliv, se je posrečilo prebivalcem vloviti na morju 20 rakev.

Železniški vozovi za otroke. Na ameriških železnicah so nedavno vpeljali posebne vagone za otroke. V teh vozovih je jedilnica, kopalnica, toaletna soba za otroke, nadalje tudi večji prostor, v katerem so otroške postelje in zibelke. V tem prostoru se morejo otroci med vožnjo tudi igrati. Tla so pokrita z mehko preprogo, stene pa tapecirane z vato, da se otroci ne poškodujejo, če

klo izmed njih pade potleh. V teh vagonih so tudi posebne skrbnice nastavljenе za otroke, da pazijo nanje. Skrbljivo je tudi za primerno hrano otrokom. In tako lahko stariši med vožnjo prepuste otroke brez skrbi železniški pestunji.

Krompirja v Avstriji letos ne bo ravno dosti. Letina je kazala dosti boljše, a v zadnjem času se je obrnilo na slabše in pridelek bo tako bolj sreden po množini in tudi po dobroti. Krompir bo letos dosti slabši kot je bil lani. Lani je imel 23% škroba (Stärke). Letos pa ima le 17—19. Da bi se te dni še kaj izboljšal, ni pričakovati. Dosti so škodovale zadnje hladne noči, ki so zadele prav velike okraje. Dosti boljši kaže pa repa, kateri deževje ni toliko škodovalo. V nekaterih krajih bo letina prav obilna. Računi se v celi državi približno na 90 milijonov kvintalov repe; lani je bilo le okoli 60 milijonov kvintalov.

Z vinom so gasili pa ne žejo, ampak požar pri sv. Margareti na Koroskem. Pri neki plesni zabavi je nastal ogenj in, ker ni bilo ravno v bližini vode, so nastavili ognjegasci cevi v krčmarjeve sode in gasili z vinom. Tri sode vina je tako poteklo na streho.

Na žitni borzi v Budapešti je poskočila cena ovsav pravn znatno. Govori se, da je nakupila neka velika banka ves sprejet oves, okoli 200.000 kvintalov. Bajе je ta oves namenjen za vojsko v Srbiji.

Listnica uredništva. Gg. dopisnikom iz Koritnice, Zakojce, Hudajužne, Krepelj: Hvala lepa! Zaradi pomanjkanije prostora prihodnjici.

Mestne novice.

m Shod društva »Skalnica« bo prvo nedeljo meseca novembra v cerkvi sv. Ivana po uri molitve.

m O volitvah v goriški mestni svet še nič ne sliši. Govori se, da vlada sedaj poizveduje, koliko volilcev so magistratovci izpustili iz volilnega imenika. Potem se vlada odloči, kaj ji je ukreniti.

m Nobenega laškega volilca niso izpustili magistratovci iz volilnega imenika. To potrjuje dejstvo, da ni bila od laške strani uložena nobena reklamacija. Slovencev pa so izpustili na stotine. Niso neumni ti laški tiči na magistratu.

m En mesec zapora je dobil neki Josip Gergič iz Gropade pri Trstu, ker je zaužil v neki tukajšnji gostilni jedače in pijače za 1 K 18 v, ne da bi plačal.

m Municipiju goriškemu je deželni odbor nakazal 7000 K za leto 1912 kot odškodnino za odstranitev občinskih mitnic.

m Odprti lekarni. Od 13. do 20. t. m. bode imeli ponočno službo lekarni: Cristofolletti-Kürner.

Aretrall so v Očadnu italijanski karabinerji onega Alojzija Fantuzija iz Gorice, ki je bil tu obsojen na 18 mesečno ječo, ker je streljal z revolverjem na odvetniškega kandidata dr. Battiggi.

Našla se je dne 28. septembra na cesti od Št. Petra do Gorice ura. Lastnik jo dobi pri Jožefu Kavčič Lipa pri Komnu št. 1.

Porotno sodišče. V petek se je pričela obravnava proti glavnemu uredniku lista »Il socialista Friulano«, Alfredu Callini, katerega je tožil nek Spazzapan v imenu »Camera di Lavoro« v Gorici zaradi razžaljenja časti potiska. Med drugim smatra Spazzapan za razžaljenje časti tudi očitane, da je slovenski renegat, t. j. da so njegovi stariši bili Slovenci, medtem ko je on Italijan. — Obravnava se je v svrhu zaslišanja še nekaterih prič prekinila.

V soboto se je vršila kazenska obravnava proti Petru Velicog-

na, katerega je tožil Alfred Lenassi radi razžaljenja časti potiska. Velicogna je bil namreč predsednik porotne klopi v znanem procesu propadlega denarnega zavoda »Banca Popolare« in je po procesu v listu »Il Gazzettino Popolare« objavil neko izjavo, s katero se je čutil Lenassi žaljenega. Izjavo je podpisal Velicogna in še drugih sedem porotnikov, a Lenassi je tožil le Velicogno. Zagovornik toženca je zahteval, naj se pokličejo kot pričé oni porotniki, ki so izjavo podpisali. Sodni dvor je ti zahtevi ustregel, vsled česar je bila obravnava preložena na drugo zasedanje.

V pond. se je vršila kazenska razprava proti Frideriku Kausek, rojenemu l. 1860 v Eisgrubu na Moravskem, bivšemu majorju-avditorju. Kausek si je, ko je bil na Dunaju major-avditor izposodil pri tukajšnji »Cooperativi« znesek 4200 K. Ko so mu poslali na Dunaj zadolžnico, da jo podpiše, kakor tudi, da jo podpišeta od njega navedena poroka stotnik lansa in polkovnik Moravec in da se obenem vsi podpiši uradno legalizirajo, je Kausek vse te podpise falzificiral in istotako falzificiral tudi legalizacijsko formulo in podpis legalizatorja, posluživši se uradnega pečata. Obtoženec je nekaj časa plačeval mesečne obroke, potem pa je s plačevanjem prenehal, tako da je bila »Cooperativa« prisiljena tožiti njega in poroke. Poroki, dobivši tožbo v roke, so seveda takoj izjavili, da o vsi ti zadevi ničesar ne vedo in tako je prišla vsa goljufija na dan. Obtoženec je vse priznal, le tega ni hotel priznati, da bi bil hotel »Cooperativo« oškodovati. Iz vojaške službe je bil seveda odpuščen.

Dobil je nekje kot knjigovodja dobro službo in dotično podjetje je pripravljeno v obrokih »Cooperativi« povrniti ves dolg, kar je potrdil tudi ravnatelj Rocco »Cooperative«, ki je zaslišan kot priča. Na porotnike sta bili stavljeni dve vprašanji, na kateri so tako odgovorili, da je bil obtoženec oproščen. —

V torek se je nadaljevala kazenska obravnava proti Martinu Gregorač, Henriku Murovec, Karlu Ostrožnik, Antonu Ličar in Frančišku Makuc iz Trebuše-ker so dne 25. marca 1911 s sovražnim namenom in sporazumno pretepali Matijo Vončina, provzročivši njegovo smrt ter posebno še proti Antonu Ličar, Frančišku, Makuc in Henriku Murovec, ker so bili s kolom Vončina, katera obravnava je bila prejšnji teden prekinjena v svrhu zaslišanja nekaterih prič.

Porotniki so zanikali vprašanje glede uboja ter pritrdili vprašanju glede težke telesne poškodbe, provzročene po Gregoraču, Ostrožniku in Murovcu ter glede lahke telesne poškodbe provzročene po Ličarju in Makucu. Sodni dvor je obsodil Gregorača na osem mesecev ječe, Ostrožnik je dobil sedem in Murovec šest mesecev ječe. Ličar in Makuc sta dobila zaradi lahke telesne poškodbe po en teden ječe, katero kazen je Ličar že prestal v preiskovalnem zaporu.

S to obravnavo je končano tretje letošnje porotniško zasedanje pri tuk. okrožnem sodišču.

Iz goriške okolice.

g Duhovska vest. Dosedanji župni upravitelj v Čepovanu, preč. g. Valentin Pirec, je bil te dni instaliran za župnika istotam.

Poročil se je dne 3. t. m. g. Ladislav Likar, nadučitelj v Števerjanu z gospodično Dragico pl. Reya. Obilo sreče!

g Brda se pripravljajo — tako nam poročajo — da sprejmejo našega prevzvišenega knezonadškofa kar najslovesnejše o priliki delitve sv. birmе.

g V bolnišnico usmiljenih bratov v Gorico so prepeljali 14-letnega Blažiča iz Št. Petra, ker si je pridobil pri dviganju zanj pretežkega čebra notranje poškodbe.

g Vrtojba. — Cestnemu odboru za goriško okolico v Podgori je deželni odbor doposlal načrte za zgradbo kanalizacije v Dolenji Vrtojbi z naročilom, da se obrne do merodajnih oblasti za podelitev primernih podpor.

g Št. Andrež. Slavnemu uredništvu »Primorskega Lista« v Gorici, V 40. št. cenjenega »Primorskega Lista« je iz Št. Andreža sledeča vest:

Našim sl. županstvom priporočamo, da posnemljejo naše županstvo, ko zasačijo ciganke-tatice. Ostrižejo naj jim lase. S tem so ciganke najbolj osramočene.

Ni res, da je ukazalo tuk. županstvo ostriči cigankam lase, res pa je, da se je to zvršilo na ukaz v tuk. občini službeno nahajajočega se orožnika, kateri je iz lastnega žepa plačal osebo, ki je ciganke ostrigla. — Županstvo v Št. Andrežu, dne 4. oktobra 1912. Župan: L. S. Lutman.

V Brdih je začela bendima ta teden. Vinska kupčija je živahna. Letina je srednje-dobra.

Iz ajdovskega okraja.

a Iz Vipavske doline. — Burja, ki je te dni razsajala po naši dolini, je napravila vinogradnikom, ki niso še potrgali, mnogo škode, posebno pa tistim, ki imajo svoje vinograde nasproti Otlici ležče, od koder je nevsmiljena škoda željna burja prihajala. — Kakor se čuje imajo posebno Dornberžani še mnogo grozdja na trtah. Mošt zadnje trgatve je dosegel že 18—19 stopinj sladkobe. Potemtakem bo vinska kapljica izvrstna. — Pravijo, da je mošt zadnje trgatve, posebno v Dornbergu, še na prodaj. Torej se bodo lahko tudi naši in drugi krčmarji postregli z dobro kapljo. Cena moštu raste.

Letos se bo pri dobrih gospodarjih videl križ na zadolžnih knjižicah, ali vsaj velik odbitek. — Žal, da je bilo pri letošnji živahni kupčiji mešetarenje ali nakupovanje mošta izročeno tudi nekemu človeku, ki je po mnogo nižji ceni kupoval, nego je imel od kupca dovoljeno. Posebno v Rihenbergu je ta človek na zvit način mnoge »nakuhal«. Trdil je namreč, da je v Dornbergu kupil mnogo mošta po 30 K hektoliter in potem še 5% povrhu. Vse to ni bilo res. Na to lažnjivo trditev so se mnogi udali in prodali mošt po 30 K hektoliter in še 5% namečka. Ta zviti ptiček bode Rihemberžanom ostal v spominu. — Pravijo tudi, da se jim pri plačevanju trže še 1% za mešetarenje. To je »vest«, kaj ne? — Zato bi bilo želeti, da bi se nakupovanje vina ali mošta izročilo poštenim in vestnim možem, ki bi ne delali krivic kmetu, pa tudi kupcu ne, kajti taki, kakor omenjeni, ne dela krivice le kmetu, ampak tudi kupcu, ker drugič, ko pride v hišo, mu kmet pokaže vrata.

Toliko v svarilo kupcem in onim, ki jim je nakupovanje izročeno.

a Veselico priredi prihodnjo nedeljo »Marijina družba« v Rihenbergu in sicer na Korpu. Začetek po blagoslovu.

a Županstvu v Šmarjah je deželni odbor pojasnil, da zakon ne pozna poljskih cest, temveč samo občinske in družabne poti, ki pa jih mora vzdrževati občina, torej je tudi občina Šmarje dolžna, da skrbi za vzdrževanje poti na Uhanje.

a Županstvu Dol-Otlca je deželni odbor priporočal, naj se obrne do c. kr. nameštništva, da bi izposlovalo 50% državno podporo za zgradbo ceste Dol-Otlca do kranjske meje.

Cerkveni rop. V Gorenji Branici so neznani lopovi v noči od sobote na nedeljo vdrli skozi glavna vrata, katera so prevrtali, v cerkev, odprli so tabernakelj in odnesli so v tabernakelju nahajajoči se kelih in ciborij. Sv. hostije so pustili na pokrovu ciborija. Pobrali

so baje tudi iz pušic denar. Vso škodo cenijo na 600 K.

Iz kanalskega okraja.

V nedeljo dne 13. t. m. se bo torej vršil napovedani shod v Plaveh tik postaje, katerega sklicuje županstvo Anhovo. Namen shoda je, zahvaliti se vsem pristojnim činiteljem, ki so pripomogli, da so dosegle velike podpore za cestne zgradbe v anhovskem županstvu. Shod se prične popoldne.

Kl Cesta Ročinj-Srednje. — Prošnja za podporo iz deželnega zaloga za cesto Ročinj-Srednje se predloži v odločitev deželnemu zboru.

Iz tolminskega okraja.

t Iz Grahovske občine. Dobili smo v Podbrdu gospoda učitelja, ki nam je pokazal v prvih 14. dneh svojo moč in oliko. Izvedeli smo namreč, kako se je obnašal v občinskem uradu na Grahovem, in sicer ker mu je baje županstvo Grahovo popravilo njegovo uradno ali poluradno, pravilno ali nepravilno vojaško zglasitev. Kakor gosp. učitelj najbrže ni vedel, kako se štilizira ena pismena vojaška zglasitev, tako tudi ni vedel, kako ima postopati, ako mu je županstvo napravilo morebitno krivico.

Napadel je namreč osebno obč. tajnika vspričo župana v obč. uradu s takimi besedami, ki mu kot učitelju prav nič ne pristojajo. Zato moramo možu povedati, da on z osebo obč. tajnika nima čisto nobenega opravila, ampak le z županstvom. Ako je čutil, da mu je županstvo storilo kako krivico, upamo, da bode vedel, kam se ima pritožiti. Obč. tajnik pa je podložen drugi oblasti, ne pa učitelju Podbrdom. Naj torej g. učitelj graja otroke, ki so mu izročeni za pouk, v kolikor ima pravico, ne pa obč. tajnika, do katerega nima čisto nobene oblasti.

Da se je gosp. učitelj predrznil obč. tajnika grajati s takimi besedami, do katerih nima pravice, se je najbrže zmotil. Misli je najbrže, da ima človeka pred seboj, ki še ni videl drugega kakor Kras. Zato moramo povedati g. učitelju, da ako bi se obč. tajnik ne bil dostojno obnašal v obč. uradu, bi bil g. učitelju kot bivši »Maat« c. in kr. vojne mornarice tudi o vojaški zglasitvi lahko kaj povedal.

Priporočamo pa, da gospod učitelj pusti obč. tajnika čisto pri miru, on je naš rojak in se je vrnil po 25. letih v svojo domovino, ker ljubi svoj dom, kljub temu, da je imel v modernih trestih, kjer je služil, boljši zaslužek kakor doma.

Torej, gosp. učitelj, ako bode, da bomo Vas spoštovali kakor druge gospode učitelje, bodite mirni in ne iščite v lešniku slona ker v naši občini ljubimo mir. Občani.

t Kneža. Da bodo tudi drugi vedeli, kako je naš koprak »kovc« na Temljinah moder, moram povedati, da je tudi pri občinskih računih hotel pokazati svojo modrost. Ugovarjal je, da so se napravili nepotrebni stroški in še druge neutemeljene opazke je delal, s čemur je dokazal, da se malo razume ne »numare«. O priliki povemo, koliko nepotrebni stroškov je napravil »kovc« pri tožbi za razdelitev občinskih zemljišč in drugih nepotrebni poti. Kakor se zdi, mu je največ, da bi svojemu sosedu metal polena pod nogo, ker ne pusti, da bi obveljala njegova čezoblast. Ali voda pa le bode tekla tudi pri sosedih, in tudi »kovcu« v grlo, da jo bo imel zadosti, ako tudi je sosedom ne privoščil. Neverjetno kako oblast si prisvaja ta častihlepnež. Hotel je izključiti od uživanja vode iz vodnjaka največjega posestnika v vasi. Pravijo, da zato, ker mu ni hotel podpisati po-

godbe za vodnjak. Dotični posestnik se pa za to ni zmenil, ker določa § 75. obč. z. kako se ima kriti stroške za javne vodovode v vasi in kedo ima pravico do uživanja.

Ker smo govorili o nepotrebnih stroških, omenimo še, da smo radovedni kedo bode plačal nepotrebne stroške, da se mora sestati še enkrat vodopravna komisija za temljinški vodovod in to vsled trmaste nevošljivosti pri nas dobro znanih prenapetežev in široko-ustnežev...

t Kmečka hranilnica in posojilnica pri Sv. Luciji, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, bo imela dne 20. t. m. ob treh popoldne v svojih prostorih izvanreden občni zbor. Na dnevnem redu bo edina točka: sprememba pravil. K obilni udeležbi vabi Andrej Manfreda, načelnik.

t Iz Grahovske občine. V Podleskovci pri Kneži se pogreša od nedelje 22. sept. t. l. približno 14 let stara deklica. Deklica je bila malo slaboumna in božjastna. Sumi se, da je kam padla, ker je ta kraj zelo strm in hiša na samoti. Kljub iskanju se deklice ni še moglo najti. Kdor bi jo našel živo ali mrtvo, je dolžan naznaniti na pristojno mesto.

Orožniška postaja v Grahovem je naprosila podžupana Jožeta Kenda iz Temljina, naj določi nekaj mož, ki bi imeli pomagati iskati izgubljeno deklico, a storil ni ničesar. Vsled tega je županstvo v Grahovem dobilo nalogo od tolimskega glavarstva, naj pouči imenovanega podžupana o dolžnostih, ki jih nalaga javnemu činitelju poleg njegovih službenih dolžnosti že gola človekoljubnost.

Naši rojaki iz hribov, ki so se nahajali v svetu, so se začeli vračati domov. Marsikateri je prinesel kak groš za zimo. — Sedaj se bo začelo v naših hriboh nazivjati živahno društveno življenje.

Iz kobariškega okraja.

*kbd Breginj. — Z ozirom na pritožbo poveljništva domobrancev v Breginju proti županstvu radi odmeritve občinske davščine na pivo častniški miži v Breginju, je deželni odbor sporočil poveljništvu, da so vojaške mize dolžne plačevati omenjene davščine v zmislu točke 1. a) § 3. razglasa c. kr. namestništva z dne 23. maja 1908 dežel. zak. št. 18.

Iz komenskega okraja.

km Burja na Krasu je poškodovala grozdje. Iz Vojsčice nam pišejo, da je mnogo jagod po tleh.

km Strašna burja je razsajala po komenskem okraju na cesarjev imendan. Napravila je na ajdi in v vinogradih mnogo škode.

Iz sežanskega okraja.

s Dutovlje. Pri nas stoji prav lepa cerkev, ki se vsakemu priljubi, ako si jo je že enkrat ogledal. V ti cerkvi vlada sicer mir in red, le naših žensk in deklet ni mogoče spraviti do tega, da bi stopile malo bliže k oltarju. Pre seboj pustijo toliko prostora, da morajo nekateri stati celo zunaj cerkve. Potem pa se še mogoče zgražajo, da moški ne gredo vsi v cerkev.

s Avber. — Županstvu v Avberju je deželni odbor naznanil, da je dovolil deželni zbor za končna dela na cesti Raša - Ponikve - Avber podporo 1500 K s pogojem, da zagotovi občina kritje stroškov, ki bi ostali po odbitku javnih podpor in da se izvršijo dela pod nadzorstvom deželnega tehničnega urada.

s V Dutovljah smo imeli dve poroki, in sicer: g. Alojzij Rebec z g.čno

Leopoldo Kjuder in g. Josip Zabrič z g.čno Albino Filipičič. Bilo srečno!

Čudne reči se dogajajo v Skopem. (Iz Skopega. Konec.)

V dobi 5 let je služilo tu nič manj kot 8 organistov. Razume se, da v takih razmerah ni govora o lepem petju, ne orgljanju, ne o kakem potrebnem redu, še manj pa o pravi cerkveni glasbi.

Vsak dan slabije, tako, da moramo poslušati ob nedeljah neprebavljivo orgljanje in pravo tulenje mesto petja. Posebno pa pod sedanjim organistom.

Tako se peha revež že tri mesece od nedelje do nedelje. Enkrat mu pomaga kak Čirenejec, drugokrat kaka Čirenejka nositi pevski križ. Včasih pa nažene šolske otroke na kor, kateri so pri nas jako »dobro« podučeni v tej stroki, za kar se moramo pred vsem »zahvaliti« našemu »mnogozasluznemu« g. učitelju.

V nedeljo, kakor omenjeno, ob priliki našega patroncina sv. Mihaela, smo pa še posebno »napredovali« v celej stvari.

Naši možje so najeli preko tega organista, posebnega (zopet en nov!) organista in pa domače pevce, da bo vsaj ta dan kaj spodobnega. Pa glej smolo! Pevci so prišli na kor, a organista ni bilo od nikjer, se ne ve iz kakega vzroka. Pač pa prisopihala naš organist in se možko usede k orglam. Tu pa se je izvršil prizor — seveda ni bil za v cerkev — katerega je bilo treba videti. Konec je bil ta, da je prav malo manjkalo, da ni ta »organist« letel po glavi raz kora. In pevci so potem odpeli kakor so mogli in znali sami. Škandal!

To je najbrže v sto letih prvič, da je bila sv. maša na naš shod brez orgljanja.

Eno pa moram nehote priznati temu organistu. In to je — vstrajnost. Nič ga ne ženira, da mu je že parkrat več. g. župnik javno v cerkvi dal prav dobro zabeljene solate in ga obenem kvalificiral po vrednosti. Ljudje mu pravijo, naj pusti. Pa ne pomaga. On se drži kot klop svojega »obrta«. — Tako je postala vsa reč skoraj že smešna, ako bi ne bila obenem tudi žalostna. Kaj pravijo tujci? Ko smo imeli lepo orgljanje in petje, so nas sosedne vasi v resnici zavidale. Sedaj smo jim v posmeh. Tako se dela pokora.

Drugič se oglašim še v neki zadevi. A.—Z.

Iz korminskega okraja.

kr Cesini odbor korminski je dobil od deželnega odbora poziv, da sprejme na svoje breme vzdrževanje cestnih delov Golobrd-Britoj in Vrhovlje-Kobališče-Marije Celje. Te ceste so sedaj po deželnem zakonu uvrščene med skladdovne.

Gospodarske vesti.

Grozne tropine so prav dobra krma za živino, ker imajo toliko redilnih snovi kakor slama ozimnega žita. Če ne moreš porabiti vseh svežih tropin, shrani jih skrbno. Najbolje je, če sveže tropine prav dobro stlačiš v manjšo kad ali odprt sod, pokriješ po vrhu s trtnim listjem in namažeš z ilovico kakih 5 prstov na debelo. Ko ilovica razpoka, pomoči jo z vodo in vse razpoke takoj замаži, sicer tropine splesne ali pa se skisajo. Teh tropin daj govedu do ene tretjine in svinjam do polovice vsakdanje krme.

Koristi lipe. Že iz pradavnih časov nam je lipa znano zdravilno drevo od kojega v ta namen služi: cvet, listje, skorja, liče in les; pomniti pa je, da se pri cvetu imajo usnjati rumeni listi odstraniti. Najbolj znan je iz lipovega cvetja čaj, kot izborna sredstvo, da se človeka spravi v pot. Lipov čaj je izvrsten zoper razne katare: zoper star kašelj,

zoper zaslužene prsi, zoper različno zaslužene sapnik in zoper zaslužene ledvice. Lipov čaj umiri želodčni krč. Lipov čaj popravi slabo prebavo ter odstrani bolečine v trebuhu, pa tudi jednostranski glavobol. Slaba prebava pa se tudi popravi, če se z mlekom ali sladkorjem ali na jed potrošeno jemlje po srednjo žlico fino stolčenega lipovega oglja. Lipov čaj, ki se mu pridene malo strdi in se ga skozi nekoliko časa z mlekom pije za zajtrk, čisti kri. Kdor je jako slab, da se pri ponočnem počitku poti, naj jemlje z mlekom po dve žlici praška, ki si ga je naredil iz lipovega oglja; tudi pri boleznih na jetrih učinkuje lipovo oglje izvrstno. Kdor ima opeklino, gnoječo rano ali rano sploh, naj kuha lipovo zeleno listje, skorjo in liče tako dolgo, da dobi sliznato tvarino, in to naklada. Tudi stolčeno oglje bo rano sušilo in storilo, da nova koža hitreje raste. Lipovo oglje daje pomešano z drobno stolčenim žajbljem najboljši prašek za zobe. Proti ščurkom vzemi skledo, vrzi noter jabolčnih olubkov, čebule, prilij malo vode, naokoli sklede deni do roba treske, tako da ne sežejo čez rob: ako to napraviš zvečer, imaš jutraj obilni lov. Živali je pa potreba še s kropom polit, drugače ožive nazaj. Kdor ne verjame, naj poskusi in bo videl, da je res.

Za kratek čas. K mlademu zdravniku pride nekdanj siv starček 90 let in ga prosi za zdravilo proti neki bolezni. Pove tudi, da pije včas kak kozarec vina. Zdravnik ga strogo pogleda in mu reče: Vi ne smete pokusiti niti kaplje vina več. Starček pa mu odgovori: Veste kaj! Pijte Vi 90 let samo vodo, potem mi lahko prepoveste vino.

Tončev Gašper je znal tako lagati, da so mu vsi verjeli, dasi so skoro vedeli, da laže. V nedeljo po sv. maši so stali možje pred cerkvijo in Gašper pride tudi k njim — takoj ga začne hudomušnež nagajati: »Gašper, zlaži se nam kaj takega, da ti bodemo verjeli!« »Danes ni m a m č a s a, moram naglo teči gledat ono ribo, katero so davi njeli in na en četrt štiri cente vaga« — to odgovori Gašper in res hiti doli proti potoku. »Te te, kaj bi bilo, ako bi šel še jaz pogledat.« — »Pa le!« in nekaj se jih res odpravi. Kmalu se vrne Gašper od druge strani in pravi onim, ki so ostali pred cerkvijo: »Ali sem jih!«

„Hranilnica in posojilnica“ v Renčah

registr. zadruga z neomejeno zavezo.

VABILO

k občnemu zboru, ki se vrši dne 27. okt. v dvorani g. R. Žnidarčič.

DNEVNI RED:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Izvolitev načelnika, rač. pregledovalca in njega namestnika.
3. Predlogi.

NAČELSTVO.

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

ss priporoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najbolje. Priporočam se cenj. odjemalcem za obilen poset. S spoštovanjem E. Jakin

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

V „Centralu“ je na prodaj nekaj obrabljenih miz za krčmarsko obrt po jako nizki ceni. Kdor jih hoče vkupiti, naj se oglasi v uradu „Centralne posojilnice“ ob uradnih urah.

Sukno
za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje Jugoslof. razpošiljalna

R. Stermecki v Celju št. 304

„Vzorci in cenik čez 1000 stvari — z slikami poštine prosto.“

Kdor hoče imeti pristno angleško blago za obleke, naj se obrne na krojaškega mojstra

Antona Krušič, Gorica

Tekalščice Franca Josipa št. 39 ali pa na Tržaški ulici št. 16.

Se priporočam velečastitim duhovnikom in drugim cenj. odjemalcem v mestu in na deželi, ker izdelujem vsakovrstne obleke od najfinejše vrste do navadne, za vsaki stan in za vsak letni čas.

Uzorci na razpolago.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Goriči Gospodska ulica št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Franc Novak, Gospodska ulica, št. 1.

Dalavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Slovenska mesnica

ulica Treh Kraljev 16

(Via Tre Re 16) pri kavarni Dogana.

Podpisani priporočam slavnemu občinstvu svojo mesnico prve vrste. — Velika izbéra jančjega, telečjega in govejega mesa in svinjine in na izvero usakovrste divjačine. Cene zmerne brez konkurence. Pričakujem obilo odjemalcev. Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Se spoštovanjem

Andrej Franđolič, mesar.

Koledar za duhovščino.

14. Ut in Dir. Off. Cat. Vesp. fer. 2. a cap. de seq. Hymn. ppr. com. praec. Compl. fer. 2.

15. Ut in Dir. Off. II. Cat. Vesp. fer. 3. a cap. de Festo, com. seq. Compl. fer. 3.

16. Ut in Dir. Off. II. Cat. Ad Laud. Suppr., et ad prim. praec. Vesp. fer. 4. ritu dup. a cap. de seq. Com. praec. Compl. fer. 4.

17. Ut in Dir. Off. II. Cat. Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.

18. Ut in Dir. Off. I. Cat. Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.

19. Ut in Dir. Off. II. Cat. Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.

20. Ut in Dir. Off. I. Cat. Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.

Loterijske številke

Trst 25 77 82 61 58

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Alli hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo ozloma za prihodnost svojih otroh? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župniku HASEJA o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur določje popolnoma zastoj.

Očala vsake vrste natančno po zdravniških predpisih in brez, kakor tudi tlakomere, toplotne, kompase, različne mere za vino, mleko in žganje itd. Vse po najnižjih cenah pri trvdki

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec z zlatino in srebrnino in optičnimi predmeti.

GORICA, GOSPOSKA ULICA št. 16. (Prej Korso Verdi 26.)

Lepa prilika.

V najem se da v IDRJI lep prostor za večjo trgovino, na najbolj prometnem kraju, in tudi za peka bi bilo dobro, ker tam okoli ni nobenega. Hiša se lahko tudi proda. Izvršuje se v njej 35 let gostilniška obrt. Hiša ima 9 sob s kuhinjo in obširen obokan vinski hram. Proda se zaradi družinskih razmer. Cenjena je bila sodnijsko 22.244 K. Proda se jo pa tudi za 21.000 K. 6000 K ostane lahko vključenih. Najbolj sposobna je hiša za trgovino z mnogo vrstnim blagom, ki je v tem okraju neobhodno potrebna. Več se izve pri Josipu I p a v i c e, gostilničarju hšt. 399.

Bogomila.

Za nemške učiteljice spisal Jakob Ecker. Za slovenske odgojiteljice priredila Emerika Holzinger pl. Weidich.

(Dalje.)

S sveto cerkvijo zaupljivo pristavljamo prošnjo: »Sveta Marija, mati božja, prosi za nas grešnike zdaj in na našo smrtno uro!« Marija, mati božja, kateri je Zveličar podložen bil v dnehi svojega pozemskega življenja, ti boš vselej uslišana: prosi tedaj za nas! Ti si bogata in mogočna; mi smo ubogi, najbolj ubogi grešniki! Ti moreš pomagati, ti hočeš pomagati: da, prosi za nas zdaj, posebno pa ob uri naše smrti, da ne omagamo v zadnjem težkem boju in potem najdemo milostljivega sodnika. Potem bomo Jezusa in Marijo hvallili in častili na vse veke.

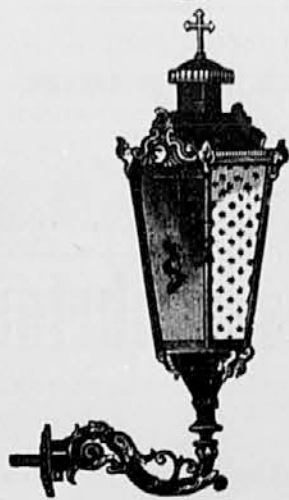
Amen! Tako bodi!

V resnici, najkrajšneša Marijina roža je »Češčena si, Marija«. Po petdeset takih — belih kakor lilija, rudečih kakor kri ali zlatorumenih — rož je rožni venec, veseli, žalostni ali častitljivi, kakor se ravno pri posameznih »delih« premišlujejo glavne resnice ali skrivnosti življenja, trpljenja ali poveščevanja Jezusa Kristusa.

Posamezni desetki se začenejo z molitvijo Gospodovo in se sklepajo s hvalo najsvetejše Trojice, ker je Marija mogočna po svoji molitvi pri velikem Bogu.

Nagrobne križe in svetilke

v veliki izberi kupite le pri naši trvdki

PINTER & LENARD

v Gorici Raštelj 7--9.

Jednako tudi štedilnike, peči, vlite kotle itd. po najnižji ceni.

Vino, motno, zavreto se popravi kakor tudi odzame se prevelika množina kisline vinskemu moštu ali vinu. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové upravništvo „Primorskega Lista“ Semeniška ulica 16, II. nadstropje.

Napredek, novost.

Fotograf A. Jerklč, uvedel je v svojem ateljeju poleg dnevne, tudi električno razsvetljava, pri koji lahko slika ob vsakem času in vremenu.

Domača trvdka

Ivančič & Kurinčič
GORICA
Gosposka ul. 11. (sedaž G. Carducci.)

se priporoča pri nakupu jesenskega in zimskega blaga za ženske in moške obleke

Pozor!

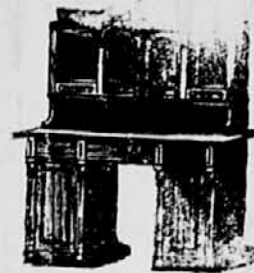
Velika izbira vseh potrebščin za šolska in druga ročna dela, vezenje itd. Krasni okraski za damske obleke, kakor vse potrebščine za šivilje in krojače.

Dežniki v veliki izberi.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmanoe in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Trgovina z usnjem

Kapucinska ulica št. 2 „pri Lizi“.

Ker se za obutev mnogo denarja potrosi, priporočam podpisani slavnemu občinstvu v mestu in na deželi nakupiti usnje, nadplate in podplate od najboljših strojari, s katerimi jaz lahko po zmernih cenah postrežem z vsemi čevljarškimi potrebščinami. — V zalogi imam tudi za uprego živali, vajeti, jermene (čelvestre goži, uzde in štrange.) — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen poset.

JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštela šte. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nirnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in čevljarje. — Svetinjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimске in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

J. MEDVED GORICA

priporoča najtoplejše svoje obširno podjetje zgotovljenih oblekah, čevlji in klobukih. — Princip trgovine: Stroga solidnost, stalne cene.

Kje se kupi dobro in po ceni blago na meter?

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek vsakega stanu, po najnovjšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek.

Podpisani priporoča sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepričaj naj se vsakdo sam, da vdobi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ

Gorica — Travniki št. 5 — Gorica

Kje se kupi in dobro najceneje gotovo obleko?

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarsko, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčna.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ V GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Pozor.

Podpisani mizarski mojster priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo dobro urejeno mizarsko delavnico in zalogo pohištva. — Kdor želi kupiti po ceni naj se obrne do Alojzija Gril, mizarskega mojstra.

Št. Andrež pri Gorici 81.

JOSIP CULOT v Raštelju št. 2—25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač, okraskov za božično drevesce in punčk za igrače.

Razpela iz kovine in lesa, rožni venci, podobice, rokavice iz volne in sukna, moške in ženske nogovice, čevlje in kape za zimsko sezono; zaloga drobnarije za kramarje na drobno in debelo, kipi, in svetniki iz porcelana, kovčki, pipe, ustniki cevi itd. itd.

Trgovsko obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

v likvidaciji

ponuja za nakup to le svoje nepremičnine:

Enonadstropno hišo

v ulici sv. Ivana hšt. 7. v Gorici, ki je zelo prikladna za mesarsko obrt.

Enonadstropno hišo z vrtom

v ulici Capitan Vandola hšt. 6. v Gorici, prikladna kot stanovanje za boljšo družino.

Enonadstropno hišo v Velikem Dolu

na Krasu, ki je prirejena za prodajalno. Ker ni v tem kraju prodajalne z jestvinami se priporoča v nakup ta hiša zlasti mladim trgovcem, ki se hočejo z manjšim kapitalom osamosvojiti.

Ponudbe sprejema likvidacijski odbor v Trgovskem Domu.

Velika izbira čevljev

za moške, ženske in otroke

J. Drufovka-Gorica

Gospodarska ul. 3, nasproti Monta.

VIKTOR TOFFOLI -- GORICA

prva zaloga oljkovega olja

Via Teatro 16. — Via Seminario 10.

Oljkino olje. pripeljano naravnost iz Istre, Dalmacije, Valone, Bari, Lucca, Pizze, Oneglia.

Cene so sledeče:

Jedilno olje	1/2 litra	vinarjev	52	1	1.04
Namizno olje	1/2 " "	"	56	"	1.12
Istrsko-oljkino olje	1/2 " "	"	60	"	1.20
Valona	1/2 " "	"	64	"	1.28
Bari	1/2 " "	"	70	"	1.40
Oneglia	1/2 " "	"	80	"	1.60
Lucca, Nizza	1/2 " "	"	1—	"	2.—

Sprejema naročila ter pošilja franko na dom, kakor tudi na deželo in izven države.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

OLIO DI FEGATO
DI MERLUZZO
PRIMA PESCA

Trskino (štokfiskovo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomere barve po K 140, bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se odpravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, blezni otroki, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preliše se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

V GORICI

obrestuje hranilne vloge po 4½%. Daje članom posojila na vknjižbo po 5¼%, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadržni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi št. 32, I. nad.** — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

O D B O R.

Patentirani strešniki „Ancora“.

Kolumbovo jajce za pokrivanje streh!

Potom ženjalne iznajdbe, ki se jo

napravi na navednih gladkih strešnikih (Flachziegel) se doseže perfektno zvezo cele strehe. S patentiranimi „Ancora“, strešniki pokrite strehe nudijo večjo varnost in trdnost kot vsaka druga vrsta strešnikov. Estetičen utis! Cene jako primerne! Priporočljivo za nove strehe ali pa za zamenjavo starih streh tudi za bolj lahko strešino! M M

Najboljša priporočila!

Izključno zastopstvo za goriški, točimski in vipavski okraj ter za Kras:
O. Zajec Gorica,
Gospodarska ul. 7.
TELEFON 107.

